

Η υπεράσπιση ενός φόνου από τον Π. Μανδραβέλη και τη Λ. Διβάνη

του Νάσου Ηλιόπουλου

Όσο καθαρό είναι ότι ο Αλέξανδρος Γρηγορόπουλος δολοφονήθηκε από τους Κορκονέα και Σαραλιώτη άλλο τόσο καθαρό είναι ότι ο Θανάσης Καναούτης δολοφονήθηκε από τον ελεγκτή και τον οδηγό του τρόλεϊ. Η συγκεκριμένη δολοφονία θέτει με άμεσους όρους την ανάγκη κατανόησης του πλαισίου που την έκανε εφικτή. Πως γίνεται μέσα σε συνθήκες σκληρής επίθεσης σε δικαιώματα και κατακτήσεις του κόσμου της δουλειάς και της νεολαίας, δύο εργαζόμενοι να επιλέξουν να αντιμετωπίσουν ως καθαρά κατασταλτικός μηχανισμός μία περίπτωση ενός νεολαίου χωρίς εισιτήριο; Προφανώς το «πέσιμο» του ελεγκτή και του οδηγού στον Θανάση Καναούτη δεν αποτελεί μεμονωμένο περιστατικό. Σε κάθε περίπτωση όμως συνιστά μια τομή στα μέχρι τώρα καθημερινά «πεσίματα» σε μετανάστες, άνεργους και νεολαίους.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα, ειδικά μετά τις τελευταίες εκλογές, η καταστολή έχει μετατραπεί σε ένα από τα βασικά εργαλεία για την εφαρμογή του προγράμματος βίαιης υποτίμησης της ζωής μας. Η καταστολή όμως (όπως και κάθε πρακτική) ποτέ δεν είναι «γυμνή» από ιδεολογία. Η πραγματικότητα της γενικευμένης καταστολής σε κάθε μικρό ή μεγάλο αγώνα επιφέρει μετασχηματισμούς και στον χώρο της ιδεολογίας. Ακριβώς για αυτό το λόγο η καταστολή αποτελεί ένα δομικό χαρακτηριστικό της ηγεμονίας που προσπαθεί να οικοδομήσει το αστικό μπλοκ σήμερα. Μια ηγεμονία γύρω από τους άξονες «νόμος και τάξη». Αποτελεί λάθος στο δίπολο συναίνεση – εξαναγκασμός (βία) η ηγεμονία να ταυτίζεται απλά με το κομμάτι της συναίνεσης. Αντιθέτως η ηγεμονία αντιπροσωπεύει σε κάθε δοσμένη συγκυρία ένα συγκεκριμένο συνδυασμό αυτών των δύο στοιχείων. Ο εξαναγκασμός, η βία δεν αποτελούν εξωτερικό, αλλά δομικό, στοιχείο στην διαδικασία συγκρότησης ενός ηγεμονικού σχεδίου. Αυτό που βιώνουμε σήμερα είναι η προσπάθεια οικοδόμησης ενός ακροδεξιού ηγεμονικού σχεδίου. Η ιδεολογία του «νόμου και της τάξης» μετατρέπεται σε καθημερινή πρακτική ακόμα και κομματιών των εργαζομένων και των εκμεταλλευόμενων. Ακριβώς αυτό είναι που της προσδίδει και τα χαρακτηριστικά ηγεμονικού σχεδίου. Μια ακροδεξιά αστική ηγεμονία που σε συνθήκες οικονομικής κρίσης παράγει φαινόμενα κοινωνικού κανιβαλισμού.

Η ιδεολογία του «νόμου και της τάξης» είναι αυτή που «όπλισε» τα χέρια του ελεγκτή και του οδηγού. Είναι ακριβώς η ίδια ιδεολογία που από την αρχή της κρίσης καλλιεργούν, αναπαράγουν και υπηρετούν μια σειρά διανοουμένων όπως ο Ι. Πρετεντέρης, ο Π. Μανδραβέλης, η Λ. Διβάνη και η Σώτη Τριανταφύλλου (η αναφορά είναι ενδεικτική, καθώς ο κατάλογος είναι πολύ μεγαλύτερος). Όλοι αυτοί που τους είναι πιο εύκολο να ανακαλύψουν τα νήματα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και του χρέους σε ένα «τζαμπατζή», παρά να ανακαλύψουν τις εργασιακές συνθήκες με τις οποίες δουλεύουν οι άνθρωποι δίπλα τους. Στα κανάλια, στις εφημερίδες ή στους εκδοτικούς οίκους με τους οποίους συναναστρέφονται. Είναι οι ίδιοι που θα χαρακτηρίσουν βία τα επεισόδια που έγιναν τις επόμενες μέρες και οδήγησαν στην προσωρινή διακοπή του συγκεκριμένου δρομολογίου αλλά δεν θα ασχοληθούν με την βία ενός εργατικού ατυχήματος π.χ. μιας έκρηξης με 8 νεκρούς στο Πέραμα. Όλοι μαζί φωνάζουν «η ανομία ευθύνεται για τα δεινά μας». Προφανώς δεν περιμέναμε ούτε από τους παραπάνω, ούτε από το σινάφι τους, ούτε από τα αφεντικά τους να χρεώσουν την κρίση στην δομική αντίθεση ανάμεσα στις τεράστιες ποσότητες πλούτου που παράγουν οι σύγχρονες κοινωνίες και στην όξυνση της εκμετάλλευσης. Ούτε περιμέναμε να αναφερθούν στη δομή και τις λειτουργίες του

χρηματοπιστωτικού συστήματος. Σίγουρα όμως τα ιδεολογικά σχήματα με τα οποία προσπαθούν να κατανοήσουν τι τους συνέβη με την «κατάρρευση του τείχους του υπαρκτού καπιταλισμού» κερδίζουν σε γελοιότητα με άνεση αυτά μιας άλλης γραφειοκρατίας, που προσπαθούσε να καταλάβει πως κατέρρευσε ένας άλλος υπαρκτός.

Κλείνοντας ας μας επιτραπεί άλλη μία παρατήρηση. Η δολοφονία στο Περιστέρι δεν είναι άσχετη με την εξέγερση στην Αμυδαλέζα. Και τα δύο δεν είναι άσχετα με πράγματα που θα συμβούν όπως π.χ. η διάλυση της τεχνικής εκπαίδευσης, η επίθεση στο ενιαίο λύκειο και η διάλυση των νοσοκομείων. Δεν είναι άσχετα γιατί τα «γέννησε» η ίδια συγκυρία. Η συγκυρία του «να κάνουμε την κρίση ευκαιρία», η συγκυρία της εσωτερικής υποτίμησης. Μια συγκυρία στην οποία η ανθρώπινη ζωή γίνεται όλο και πιο φτηνή (πολύ φοβόμαστε ότι πιάσαμε μόνο προσωρινά limit down). Μια συγκυρία δηλαδή στην οποία όλο και περισσότεροι/ρες θα περισσεύουμε. Θα περισσεύουμε από τη δουλειά, θα περισσεύουμε από το σχολείο, θα περισσεύουμε από τη ζωή. Μια συγκυρία δηλαδή που για να καταφέρουμε να την μετασχηματίσουμε σε όφελος όλων αυτών που «περισσεύουν» χρειαζόμαστε μια συνολική τομή, μια καθολική λύση.